

Integriteta Vlade je na preizkušnji

IZJAVA ZA JAVNOST

ob predlogu Ministrstva za kmetijstvo, gozdarstvo in prehrano za vladno obravnavo predloga Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti Republike Slovenije

Ljubljana, 1. oktober 2015. MKGP je 22. septembra vložilo v vladno obravnavo predlog Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti RS, ki predstavlja podlago za ustanovitev gospodarske družbe z omejeno odgovornostjo za upravljanje gozdov v državni lasti. Koalicija za gozd opozarja, da predlog Zakona ni primeren za obravnavo, saj manjkajo ključni dokumenti, na podlagi katerih bi bilo mogoče kvalificirano oceniti njegovo strokovno ustreznost, javnofinančno racionalnost, izvedljivost in korupcijsko tveganje. V novem predlogu MKGP ni upoštevalo pomembnih predlogov strokovne javnosti, s počasnim delom pa povzroča časovni pritisk, ki ogroža sprejetje optimalnega modela. Koalicija za gozd predlaga, da se MKGP nemudoma loti celostne prenove gozdne zakonodaje in spremembo ureditve gospodarjenja z gozdovi v lasti RS uredi z novelacijo Zakona o gozdovih.

Kaj ima Vlada sedaj na mizi?

Predlog Zakona, v katerem so upoštevane nekatere pripombe na osnutek zakona, ki so bile MKGP posredovane v okviru javne razprave¹.

Občine so uspele s predlogi

Kot pomembne deležnike, katerih pripombe je vredno upoštevati, je MKGP očitno ocenilo občine: povečan je delež letnega nadomestila, ki pripade občinam, izvzeta je obveznost vzdrževanja gozdnih cest.

Zgolj deklarativna podpora gozdno lesni verigi

MKGP je v predlog zakonskega besedila vneslo številne formulacije o podpori lesno predelovalni industriji, vzpostavitvi gozdno lesnih verig in oblikovanju zelenih delovnih mest. Podrobnejše branje pa vseeno pokaže, da je ta podpora zgolj na deklarativni ravni in da predlog Zakona ne vsebuje nobenega konkretnega ukrepa, ki bi ta deklarativni cilj podprl.

Floskule o načelih sonaravnosti, trajnosti in večnamenskosti

¹ Vse pripombe, ki jih je MKGP prejelo v okviru javne obravnave osnutka Zakona marca in aprila letos, so objavljene [na spletni strani Koalicije za gozd](http://koalicijazagozd.splet.arnes.si/seznam-pripomb-na-predlog-zakona-o-gospodarjenju-z-gozdovi-v-lasti-rs/) (<http://koalicijazagozd.splet.arnes.si/seznam-pripomb-na-predlog-zakona-o-gospodarjenju-z-gozdovi-v-lasti-rs/>)

MKGP je zakonsko besedilo naredilo bolj všečno tudi s številnim sklicevanji na načela trajnostnega, večnamenskega in sonaravnega gospodarjenja z gozdovi (v prvotnem besedilu je bil kot edini cilj postavljen čim večji dobiček novoustanovljene družbe). Vendarle pa med nameni, za katere se bodo porabljala sredstva proračunskega sklada za gozdove, ni izvajanja javne gozdarske službe, niti inštitucij, ki pripravljajo strokovne podlage (Nacionalni gozdni program, Program vlaganj v gozdove, gozdnogospodarski načrti) in vršijo monitoring stanja gozdov. Predlog Zakona tako nadaljuje trend sistematičnega spodkopavanja javnih strokovnih gozdarskih služb, ki smo mu priča v zadnjih letih. Zato so tudi sklicevanja na načela trajnostnega, večnamenskega in sonaravnega gospodarjenja v predlogu Zakona zgolj floskule. Brez kakovostnega načrtovanja, monitoringa in nadzora jih namreč ni mogoče doseči.

Neupoštevanje pomembnih predlogov

Upoštevati bi bilo potrebno [predlog Slovenske akademije znanosti in umetnosti](#), ki je v javni razpravi opozorila na potrebo po zakonodajni ureditvi celostnih vlaganj v gozdove po principu »biološke amortizacije«, t.j. da se del sredstev od vsakega kubika prodanega lesa namensko vrača za vlaganja v nego in obnovo gozdov ter ohranjanje in podporo splošno koristnih funkcij. Na potrebo po preciziranju deleža dobička od prodaje lesa iz državnih gozdov, ki se nameni podpiranju javnih interesov v gozdovih Slovenije, opozarja tudi [predlog Oddelka za gozdarstvo in obnovljive gozdne vire Biotehniške fakultete](#). Pozivajo tudi k celoviti ureditvi organiziranosti gozdarstva v Sloveniji (ne samo za državne gozdove) in namenski porabi ustreznega dela bilančnega dobička od državnih gozdov za sofinanciranje javne gozdarske službe, ki tako ne bi bila več breme proračuna.

V predlogu Zakona manjkajo številne informacije

Vlada ima na mizi predlog Zakona, ob katerem manjka preveč informacij, da bi bilo mogoče kvalificirano oceniti strokovno ustreznost, javnofinančno racionalnost, izvedljivost, korupcijsko izpostavljenost ipd. predlagane rešitve. Manjkajo naslednji dokumenti, na podlagi katerih bi lahko ocenili ustreznost zakonodajne rešitve:

- strokovne podlage (analize stanja ter prednosti in slabosti različnih modelov)
- akt o ustanovitvi družbe
- poslovni načrt družbe oziroma kvalificirana ocena bilančnega dobička družbe
- pogodba med Republiko Slovenijo (oz. ministrstvom, pristojnim za gozdarstvo) in družbo
- akt o notranji organizaciji in sistemizaciji delovnih mest družbe
- podatki o prenosu delavcev s Sklada na družbo

Brez navedenih dokumentov ni mogoče presoditi javnofinančnih posledic predlaganega zakona. Zakon stalno govori samo o dobičku - kaj pa če bo izguba? Iz predloženih informacij te možnosti ni mogoče izključiti. Kot je v [mnenju v okviru javne obravnave zapisalo Ministrstvo za finance](#): predlog zakona predstavlja veliko finančno tveganje za proračun RS – potrebno je izdelati analizo, ki bo s finančnimi podatki dokazala, da je ustanovitev družbe v lasti države smotrna in da ne bo povzročala dodatnega javnofinančnega primanjkljaja. Iz predloženega besedila ni mogoče razbrati, na kakšni osnovi je bila izbrana višina letnega nadomestila, ki ga družba plačuje državi. Manjkajoči dokumenti, ki se bodo sprejemali naknadno in brez vključevanja javnosti, predstavljajo tudi nesprejemljivo veliko korupcijsko tveganje. Družba z omejeno odgovornostjo v državni lasti je model, ki v Sloveniji dokazano služi ugrabitvi države. Predlog Zakona zato ni primeren za nadaljnjo obravnavo. Če ga bo

Vlada kljub manjkajočim informacijam sprejela in poslala v Državni zbor, bo to znak velikega pomanjkanja integritete.

Nevzdržen časovni pritisk – politično odgovornost nosi minister Židan

MKGP je sprejemanje novega modela gospodarjenja z državnimi gozdovi s počasnim delom v preteklem letu in vložitvijo predloga zakona v vladno obravnavo zgolj 9 mesecev pred iztekom 20-letnih koncesijskih pogodb spravilo pod velik časovni pritisk. Devet mesecev je zelo kratko obdobje za vse, kar je potrebno postoriti do 30. 6. 2016:

- dokončanje vladnega in parlamentarnega zakonodajnega postopka,
- ustanovitev družbe z omejeno odgovornostjo,
- izvedbo ločitvenega postopka s Skladom kmetijskih zemljišč in gozdov – prenos z gozdovi povezane dejavnosti na novoustanovljeno družbo ter prezaposlitev ustreznega dela javnih uslužbencev Sklada,
- izvedbo naložb v poslovne in skladiščne prostore ter servisne objekte,
- nabavo programske opreme za podporo prodaji lesa ter spremljanju in nadzoru transporta do kupcev, in
- nakupu strojev in opreme za sečnjo, spravilo in prevoz lesa.

Tudi če bi zakonodajni postopek potekal gladko, je vzpostavitev novega modela gospodarjenja z državnimi gozdovi do konca junija naslednjega leta utopična. Javna uprava deluje počasi, postopki javnih naročil so dolgi, tudi postopek kadrovanje direktorja in nadzornega sveta bo vzel svoj čas. Glede na izkušnje z reorganizacijami državnih podjetij (npr. Kobilarne Lipica) bo eno leto po ustanovitvi novega podjetja izgubljeno za kadrovske in organizacijske spremembe, država pa bo s tem oškodovana.

Sploh pa gladkega poteka zakonodajnega postopka ni pričakovati in s tem je seznanjeno tudi MKGP. V okviru javne obravnave je [Združenje za gozdarstvo pri GZS](#) citiralo mnenje Inštituta za javno upravo pri Pravni fakulteti Univerze v Ljubljani glede prehoda iz koncesionarskega v drugi model upravljanja z gozdovi ter implicitno napovedalo ustavno pritožbo.

Politično odgovornost za časovni pritisk, ki ogroža sprejetje optimalnega modela gospodarjenja z državnimi gozdovi, v celoti nosi minister Židan. Minister, pristojen za gozdarstvo, je že od leta 2010, datum izteka koncesijskih pogodb pa je znan že od leta 1996. Lani je v Državnem zboru pogorel prvi poskus uzakonitve podjetja za gospodarjenje z državnimi gozdovi. Potem pa je delo na MKGP potekalo s poljšjo hitrostjo: novi osnutek Zakona o gospodarjenju z gozdovi v lasti RS je bil (kljub znanemu nasprotovanju stroke in pripravljenemu ustrežnejšemu modelu javnega gozdarskega podjetja) pripravljen šele konec marca 2015, od zaključka javne razprave konec aprila do vložitve Zakona v vladno obravnavo 22. septembra je spet poteklo 5 mesecev. MKGP je vztrajalo na izbranem modelu z državno d.o.o., čeprav je javna razprava ponovno pokazala, da ta rešitev nima podpore strokovne javnosti ter številnih deležnikov.

Če novi model ne bo pravočasno operacionaliziran, nam grozi še 10 let slabega gospodarjenja

Če novi model gospodarjenja z državnimi gozdovi ne bo sprejet do 30.6.2016, bo v veljavi ostal koncesijski model. Sklad kmetijskih zemljišč in gozdov RS bo skladno z *Uredbo o koncesiji za izkoriščanje gozdov v lasti Republike Slovenije* z javnim razpisom izbral koncesionarje in jim podelil koncesije za dobo 10 let. Skladno s sedaj veljavnimi koncesijskimi pogodbami imajo dosedANJI

koncesionarji ob enakih pogojih prednostno pravico za sklenitev novih pogodb. Zaradi počasnosti dela MKGP državi grozi še 10 let slabega gospodarjenja z državnimi gozdovi.

Kaj predlagamo Vladi RS?

Koalicija za gozd Vladi predlaga, da MKGP naloži, naj se nemudoma loti celostne prenove gozdne zakonodaje z novelacijo Zakona o gozdovih, ki bo po izteku koncesijskih pogodb omogočila prodajo lesa iz državnih gozdov kateri od obstoječih inštitucij. Tovrstna sprememba Zakona o gozdovih bi bila bistveno manjši in racionalnejši poseg kot sprejem povsem novega zakona.

KONTAKT: Renata Karba, Umanotera
E-mail: renata@umanotera.org
Tel.: 01 439 4890
Spletna stran: www.koalicijazagozd.si

Koalicija za gozd:

Društvo za ohranjanje, raziskovanje in trajnostni razvoj Dinaridov – Dinaricum

Društvo za opazovanje in proučevanje ptic Slovenije (DOPPS)

Pravno-informacijski center nevladnih organizacij – PIC

Prosilva Slovenija

Umanotera – Slovenska fundacija za trajnostni razvoj

Koalicijo za gozd v projektu »Za gozd - za nas. Aktivacija civilne družbe in zastopanje javnega interesa v novi gozdni zakonodaji« podpira Finančni mehanizem EGP 2009- 2014